

ДЕЛИЯН МАРИНОВ

КРЪЩЕНИЕ

chitanka.info

Васко стоеше на една скътана пейка в дворчето на манастира и очакваше пристигането на останалите. Както винаги, бе подранил. Не си падаше по празниците, но родовите традиции, които спазваше, налагаха да присъства на предстоящото днес кръщение.

Дворът на манастира беше тихо и спокойно място. За момент Васко усети онова, което все търсеше и все не намираще — душевния мир. Слабото подухване на вятъра и опияняващият звук на леко поскърцващите клони бяха като мехлем за мъжа, обрулен от четиридесет и пет години житейски неволи.

Житейски неволи, които двуметровият едър син на Балкана усещаше с всяко вдишване и издишване.

Идилията продължи наистина само няколко мига. От далечината се извиха звуците на прииждащи коли. За минути дворът се напълни с хора — неговите роднини.

Гълчава от различни гласове и смехове нахлу в манастира. Познати и не толкова познати лица изпълниха полезрението на мъжа, който си седеше все така — леко прегърбен — на пейката.

Ето че пристигна и племенникът му Вълчан с жена си — Лилия. Сключили брак едва миналата година, двамата тикаха количка, в която се виждаше главичката на малкото им бебе.

В снажния момък Васко виждаше себе си отпреди двадесет и пет години. В същия манастир, по същия повод.

„А дали ще направиш същите грешки като мен, Вълчане. Дали?“ — попита наум мъжът, продължавайки да пронизва със сините си очи излъчващото характерните за годините му бодрост и наивност момче.

Продължи да наблюдава момъка. За части от секундата по угълчетата на очите му се появи влага. Суровият вятър на Балкана обаче успя да я изсуши веднага. Васко беше от ония селски мъже, които имаха богат вътрешен свят, но през годините, изпълнени с преめждия, се бе научил да не го излага на показ.

Изведнъж в двора би камбана. От една от постройките в манастира се появи мъж с дълго черно расо, бели коси и брада, понесъл в ръцете си огромен метален съд.

Беше време кръщенето да започне.

Огромното множество от хора бавно се насочи към църковния храм, където щеше да се извърши ритуалът. Най-отпред вървяха младото семейство с бебето и попът. Следваха ги родителите на Лилия. И двамата бяха хора от града. Баща ѝ, мъж около петдесетте, бе облечен строго официално — черен костюм и бяла риза, върху която лежеше стегната червена вратовръзка. За разлика от него, жена му, с около десет години по-млада, доколкото успя да прецени Васко, носеше пищна лилаво-жълта рокля. Ръцете и шията ѝ бяха окичени с какви ли не сребърни и златни накити.

След семейството на Лилия беше ред на родителите на Вълчан да влязат. Бащата носеше жълта тениска и анцуг, а майката, сестра на Васко, безформена сива роба, която повече приличаше на пенъоар, отколкото на официална рокля.

Самият Васко все още седеше на пейката, прегърнат от усамотението, и наблюдаваше как хората един по един влизат в храма. Когато дворът се поопразни, той също се надигна и тръгна към входа на църквата. Кракът му, стъпкан преди време от едно диво яре, го принуждаваше да накуцва. Още не беше стигнал до вратата на храма, когато отвътре се чу църковният напев.

Пристъпи и влезе, вдигна ръка да се прекръсти, но още преди трите събрани пръста да докоснат челото му, той застина. Последният път, когато пристъпи в този храм, беше преди двадесет и пет години. Оттогава насам неговото собствено семейство беше разбито. Бившата му жена, негова любов и до ден-днешен, бе отвратена от него, а синът му — вече на възрастта на Вълчан — успешно реализиран в чужбина. Не го беше чувал повече от десет години. С какви очи щеше да го погледне детето му, ако го видеше сега? А с какви очи го гледаше Бог отгоре?

Ръката му се спря във въздуха.

Той пристъпи в храма, понесъл кръста си от двадесет и пет годишен срам.

По време на ритуала в църквата Васко не спираше да наблюдава присъстващите. Почти всички, приятели и роднини на младото семейство, което кръщаваше детето си, пристъпваха нервно от крак на крак. Едни се почесваха, други, намиращи се по-назад от центъра на

храма, си шепнеха тихо. Макар да бе в ъгъла на централното помещение, Васко виждаше перфектно всичко. Нещо повече — виждаше през самите хора — тяхната досада от църковния ритуал, фалшивите им усмивки, жестове и поздрави. Сякаш бяха дошли тук по принуда, от учтивост или още по-лошо — не за да почетат празника на младото семейство, а по-скоро заради очакваната богата почерпка след това. Мъжът осъзнаваше как традициите отминават, как сърцата и душите на хората жадуват вече за други неща. Как човечеството е обърнало лице към нови ценности. За него, човека от село, кръщенето все още означаваше нещо. Детето биваше представено пред Бог, за да получи неговата закрила.

А дали щеше наистина?

Васко се замисли за себе си. Нима Бог закриляше брака му, сключен в същата църква? Тогава защо се беше разтрогнал?

През последните двадесет години мъжът често бе прехвърлял миналото в съзнанието си. И все още нямаше отговори. Все още нямаше смелост да ги открие. Все още нямаше лице да се изправи пред истината...

Час по-късно кръщенето вече беше приключило. На Васко му се стори доста по-кратко, отколкото очакваше. Когато излезе от църквата, забеляза, че дворът е напълно променен. Сега, вместо да е пуста, зелената морава беше изпълнена със столове и дълги маси, върху които бяха поставени бели покривки, а върху тях разнообразни чинии, чаши и прибори за хранене.

Мъжът беше изумен, тъй като не очакваше угощението по случай кръщенето да се проведе точно тук. И докато обхождаше с поглед всичко това, не усети появата на сестра си.

— А, ето те, Васе. Ти дойде! Не мога да повярвам! — каза му тя с приповдигнат тон.

Той излезе от унеса си и се обърна към нея.

— Е, как няма да дойда? Все пак Вълчан е моята гордост — усмихна се наполовина.

И сякаш чул думите му, момъкът, който се намираще на десетина метра от него, се обърна и му махна с ръка.

— О-о, бай Васко. Добре дошъл! — долетяха думите му.

Васко също му махна, този път с по-широка и искрена усмивка на лицето.

В същия момент обаче намиращата се до него, заедно с бебето, жена го скастри. И макар Васко да не чуваше какво казва Лилия на мъжа си, можеше и сам да предположи думите ѝ.

— Стъпила му е здраво на врата, братко — каза Станка, сякаш прочела мислите му.

— Дано не го прекърши само — отвърна ѝ Васко.

— Ти не го мисли сега толкова — отвърна тя и го хвана под мишница. — Ела, поканени сме на масата на младите.

И се запътиха към една дълга маса в центъра на двора.

Несънуваният му кошмар се сбъдна. Васко не беше от хората, които обичат да са в центъра на събитията. Сега обаче щеше да му се наложи...

Пиршеството беше започнало. Всички маси бяха отрупани с разнообразни салати — руски, шопски, италиански, рибни и такива, за които Васко не беше и чувал. Освен това имаше обилно количество скара, пържоли и нарязани суджуци. Най-много от всичко обаче беше алкохолът. Бурета с вино и десетки бутилки с ракия бяха приготвени за почерпка на гостите.

— Да е живо и здраво детето! — провикна се Милчо, бащата на Вълчан, надигайки пълна чаша ракия в ръка.

— Да е живо и здраво — изреваха в един глас от съседните маси гостите от селото.

Всички дружно вдигнаха чаши и заудряха по масите. Васко се подсмихна на съеляните си. Неведнъж бе виждал страстта, с която честват празниците — свои и чужди. Погледът на мъжа обаче мина и през другите маси, където стояха гостите на Лилия, които идваха от града. Не че изглеждаха по-различно от селяните, но незначайно защо в погледите им се четеше някакво смътно неодобрение. Васко погледна набързо бащата и майката на Лилия — те също не бяха особено очаровани.

Група от селяните започнаха дружно да пеят някаква песен, акомпанирана от оркестъра, който бе нает за случая. Други разговаряха оживено. Хората от града като че ли също започнаха да се отпускат.

Самият Васко побърза да си налее чаша вино, тъй като тостовете на неговата маса не спираха да ваят.

При все това, мъжът усещаше, че нещо натежава във въздуха. Някакво напрежение, което се заформя около родителите на Лилия, които сякаш не се чувстваха удобно и на място.

„Дано да греша — помисли. — Дано е някакъв мой неоправдан страх.“

Васко погледна към небето. Съвсем скоро щеше да започне да се свечерява. Усещаше как алкохолът вече нахлува в кръвта му, но само толкова колкото да му е приятно. Следващите чаши щеше да отпива внимателно — незнайно защо, притесненията му не се бяха разсеяли. Изпитото вино и разговорите, които водеше с различни хора от масата, не бяха успели да потушат тази тревога.

„Трябва да спра да живея в миналото — помисли си. — Трябва да...“

— Къде е агнето?! — извика и тропна с ръка на масата Милчо, изваждайки Васко от мислите му.

— Е, донесохме го по-рано с момчетата, за да могат поповете да го приготвят и разпределят по масите — отговори му Вълчан.

Милчо продължаваше да рови в чорбата си и с всяка изминала секунда погледът му ставаше все по-мрачен.

— Ще ги видя аз тези попове! — изръмжа мъжът отново и стана, като блъсна паницата си, тя удари едно шише с ракия, което пък се обърна и разля по покривката.

Васко го проследи с поглед. Милчо първо отиде до огромния котел с курбана, но стоя там само минута, след което се отправи с пламенна походка към масата, където стояха поповете от манастира.

— Какво става? — попита Лилия.

Васко забеляза, че вниманието на всички наоколо е насочено към бащата на Вълчан, който, освен че беше започнал разправия е поповете, взе че блъсна в гърдите един от тях.

Самият Вълчан стана и тръгна към баща си. За няколко минути успя да го накара да се върне на масата. Той обаче продължаваше да се гневи.

— Тъпи попове! Напълнили са супата с дреболии, а баш агнето стои в манастира, да си го ядат сами!

— Какво? — тропна на масата бащата на Лилия. — Ти сериозно ли? И сега какво? Гостите ми ще ядат рехавя супа ли?

— Аз пък к'во съм виновен за лакомията им? А?

— Оставете — каза Станка. — Има и друга храна. Една чорба сега — голяма работа. Да са живи и здрави в манастира и Бог да им прости.

— Плащаме си за това кръщение! — отсече майката на Лилия. — Казахме ви, че трябва да го направим в някой ресторант в града, но вие — не!

— А-а да, и да трябва да се мъкнем натам. Друг път! Как виждате всички хора от село да дойдат там? А? — попита жлъчно Милчо.

— Както ние дойдохме — отговори му бащата на Лилия и посочи с ръка към масата с гости от града.

— Вие имате коли. По-лесно ви е на вас — отвърна братът на Вълчан, Климент, докато си наливаше поредна чаша ракия.

— Имаме, но не са за вашите кални селски пътища. Днес фиатът затъна поне три пъти — каза Лилия.

— Мило, недей така! — хвана я за ръка Вълчан.

— Ти да мълчиш! Въобще не трябваше да те слушаме. Тези прости селяни не заслужават нищо. Не стига, че си оцапах новите обувки с тая тор, която е навсякъде, ами...

— Кого ще обиждаш, ма? — Милчо блъсна по масата. — Вие от града да не сте по-важни, а? Пълни маски сте!

— Я не говори така на дъщеря ми! — каза бащата на Лилия и се надигна. — Смотан кравар. Нищожество. Не стига, че дадохме седемстотин лева, за да могат тези вашите тумбаци да плюскат, ами и ще се държиш неуважително. Кротувай и яж там.

Милчо се подсмихна и му отвърна:

— Дал си седемстотин лева сега, а? Много си важен нещо, шефче. А помниш ли миналата година, като не ви вървеше бизнесът и дъщеря ти като дойде тук, а? Помниш ли, че няхахте какво да ядете? Що буркани сме ви изпратили, дрисльо!

— Пет компота и десет туршии, колко да сте пратили... — подхвърли майката на Лилия.

— Ей, пикло — каза Милчо. Очите му бяха изцъкдени и кървясали. — Продам съм десет агнета, за да може твоята изнежена щерка да си плати таксата за университета. Я недейте да зеете много, че ей ся кат' извадя балтията, ще ви разхвърлям всичките.

— Ще се бием ли, а? — скокна Климент и запретна ръкави.

В този момент бащата на Лилия блъсна Милчо в гърдите. Мустакатият мъж, който вече беше порядъчно пийнал, падна назад и се претърколи заедно със стола си. Станка веднага отиде при него. Видяла, че е в безсъзнание, тя се обърна към семейството на Лилия и започна да ги кълне. Вълчан се беше изправил срещу тъста си, за да го успокои, а в същото време Лилия го дърпаше и му крещеше.

С ужас Васко видя как другият му племенник връхлита върху бащата на Лилия. Обръщайки масата, Климент успя да събори човека на земята, след което почна да му нанася удари. Навсякъде около тях хаосът вече беше пълен. Хората от селото и града ги наобиколиха. В тълпата също започнаха разправии. Васко хвърли поглед към поповете. Само на тяхната маса като че ли нищо не се беше променило. Пълнеха устите си с храна и гледаха апатично към случващото се.

Погледът на Васко се върна към хората пред него.

Лилия продължаваше да крещи на Вълчан, който от своя страна мълчеше и кимаше с глава. Милчо се беше свестил и се опитваше да стигне до бащата на Лилия, който пък едвам смогваше да се защити от ударите на Климент. Станка се разправяше с мъжа си. Майката на Лилия стоеше настрана и говореше по телефона.

И тогава Васко го видя.

Малкото дете, в количката до обърнатата маса. То просто седеше там и се скъсваше от рев, а никой не го чуваше и не му обръщаше внимание. Всички бяха заети със свадата.

Васко трябваше да действа. Стана от стола си и тръгна към бебето.

Грабна го в ръце и побърза да се отдалечи от разрасналата се разправия.

Чувстваше се като фантом. Никой не му обръщаше абсолютно никакво внимание. Нима родовите разпри и сведи бяха по-важни дори и от детето? Нима те бяха над всичко?

И тогава той си спомни...

Кръщенето на собствения му син. Свадата, която бе възникнала между неговото семейство и това на жена му. Взаимните упреци. Разменените шамари и ритници. Проваленото празненство. Двадесет и пет години по-късно нещата си оставаха същите. Селото и градът се презираха. А любовта, свързала чедата им, не беше в състояние да превъзмогне всичките различия, които раждаха неразбирателството и бяха ядрото на раздора.

Раздорът беше като люта змия, която отравяше всеки живот по пътя си.

Васко стоеше на същата онази пейка в периферията на двора, където беше очаквал започването на кръщенето. Бебето лежеше в прегръдката му и като че ли се беше успокоило малко. Съвсем малко.

Мъжът погледна към мястото, където разправията продължаваше. По някаква мрачна ирония оркестърът продължаваше да извива музиката си. Ударите на тъпана бяха придружени от дивата мелодия на акордеона. Цялата музика се извисяваше над тълпата от хора, които си крещяха и се блъскаха.

— Спокойно, синко. Спокойно — прошепна на бебето. — Всичко ще се оправи.

А дали щеше? Дали семействата щяха да си простят едно на друго за изказаните обиди? Дали щяха да забравят за случилото се? И дали след това щяха да си стиснат ръцете и да се разбират?

Или щяха да се окажат прекалено тесногръди. Може би всичко щеше да завърши с разтрогването на брака между Вълчан и Лилия. А горкото бебе — то щеше да се озове по средата.

Миналото се повтаряше. Да, някои от роднините му можеше да казват, че има родово проклятие, но Васко знаеше къде е причината. Тя беше у хората и нямаше по-голямо проклятие от техния нрав.

Мъжът притисна малкото същество по-силно до гърдите си. Грозната истина напираше в главата му. Детето наистина присъстваше на кръщение. На кръщение, но извършено не вътре в храма, а отвън, в двора — сред собствените му близки.

Кое кръщение беше по-истинско?

И кое щеше да ознаменува живота на детето занапред повече?

Васко, притиснал бебето до гърдите си, заплака на свой ред.

Надяваше се, където и да е сега, синът му да му прости.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.